שכבר הודה מפי עצמו. ואע"ג דכי דינא לא מלו מחייבי ליה אלא מניח לפייסם מיהו ידי עונש אין יוצא עד שיפלם לפייסם דהא לאו בעלים אהדדיה כו': **אלא אמר רבא.** מתני' דברי הכל היא ולא דמיא לאין יודע דהתם בין נשבע בין לא נשבע הוא דפליגי ר' טרפון ור"ע לענין דינא דר' טרפון לא מחייב ליד הנגזל ור"ע מחייב אע"ג דלא נשבע. והאי דפרכת לעיל ואי ר"ע אע"ג דלא משתבע לאו פירכא היא דהתם דין הוא דאע"ג דלא משתבע דיחזיר לכל אחד שהרי אין יודע למי גזל ולא נפיק ידי שמים כלל אבל הכא במתני' דידע למאן גזל ומודי ליה משעת הודאה דמזומן הוא להשיב הוי גביה כפקדון הלכך נשבע תחילה קודם הודאה אע"ג כו': **שליח שעשאו בעדים.** דאונס שיש לו מעות ביד שמעון ומינה שליח בעדים לקבלם הימנו ונתנם לו: **הוי שליח.** ואם נאנסו בדרך פטור בעל הבית שנתנם לו: **פטור.** דלא קמה ברשות שואל להתחייב באונסים עד שיאמר לו מפיו לשלחה לו ביד בנו כו': **מנא ידעינן.** דשלוחו הוא דקרי ליה מתני' שלוחו (ג): **לקיטו.** שלקטו אצלו לדור עמו בביתו לגותא בעלמא לשון מורי: **ושכירו.** שכר עמו ליום ולחדש ולשנה ולשבת. לישנא אחרינא לקיטו לוקט תבואתו: **ולאפוקי מהאי שנא.** הא מתניתין דאוקימנא שליח ב"ד אפילו עשאו גזלן ולא נגזל הוה שליח והוי באחריותו דנגזל לאפוקי מהאי תנא: **שליח ב"ד.** דמשמע מתני' דמשנתן לו נפטר גזלן כשעשאו נגזל קאמר ולא כשעשאו גזלן: **ושלח הלה ונטל שלו.** מיד השליח: **פטור.** מאונס הדרך. טעמא דנטל הנגזל הא נאנסו מן השליח הראשון חייב: **וא"ת משנאנסו.** דקתני לא יתן לשלוחו ואי דלא עשאו בעדים מנא ידעינן [לא] תוקמא בשעשאו בעדים אלא בממנה לו שליח ביקש מחבירו שימנה לו לגזלן את עצמו לומר לו אם תרצה לשלח כלום לפלוני שלח בידי: בדיוקי

שכבר הודה מפי עצמו. מהאי לישנא דייק בהמפקיד (ב"מ דף לז:) וגם מתמת פירכא אחריתי מוקי לה בנא לאת ידי שמים ותימה א"כ ההוא מעשה דחסיד אחד אמאי אמר ליה רבי טרפון הנח דמי מקחך ביניהם הא כיון דחסיד הוה מסתמא היה נא לאת ידי שמים וי"ל דלכתחילה נא עמו לדין אם הוא חייב מן הדין ושוב מה שעשה עשה א"נ אפילו לאת ידי שמים אין חייב לר' טרפון אלא בגזל אבל בפקדון ומקח דלא עשה איסורא לא וכן משמע בהמפקיד (שם דף לז: ושם[ג]) דכי רמי התם גזל אגזל משני הכא בנא לאת ידי שמים ולעיל מייתי כי רמי פקדון אפקדון לא בעי לשנויי הכי ואין להאריך כאן בסוגיא דהתם: **אמר רבא שאני מתני' בו'.** לפי הספרים דל"ג אלא משמע דאתא רבא לתרוצי פירכא דפרכינן לר' טרפון ולעולם רבי טרפון היא וקאמר כיון דאודי ליה כמ"ד יהא בידך דמי א"כ מסתמא מיירי כשהודה בפניו דאם לא כן אמאי הוי כמ"ד יהא בידך וכיון דבהודאה [ג] מיירי מתניתין אכתי תקשה אמאי לא מוקי מתני' נמי כר"ע ואע"ג דקנים ר"ע אפילו היכא דלא נשבע ה"מ דלא הדר ממונא למריה אבל במתני' היכא דלא נשבע והודה לו בפניו הדר ממונא למריה דכיון דהודה לו בפניו מה לי תופס בידו מ"ל נתן ביד ב"ד הלכך לא יקנוס ר"ע וי"ל דסברת גמרא היה כיון דקנים ר"ע בכל מקום קנים כיון דעבד איסורא ולא יחלק ומיהו אין נראה דמייתי הכא בשהודה בפניו דא"כ אפילו נשבע נמי אין צריך להוליכו אחריו למדי ויכול להניח כפרה דכיון דהודה לו בפניו והניחו בידו והלך הרי הוא כהפקידו בידו ואמאי יהא צריך להוליכו אחריו אלא ודאי מיירי כשהודה שלא בפניו בפני עדים והשתא א"ש דלא מתוקמא מתני' כר"ע דלא מהדר ממונא למריה כיון שלא נתן ביד ב"ד ולפי מה שפי' בקונטרס אלא אמר רבא א"ש דרבא לא בא לתרץ פירכא [ד] אלא טעמא דמתני' מפרש בכה"ג דמלי לאוקמי בין כר"ע בין כרבי טרפון: **שליח שעשאו בו'.** נראה דאיירי כגון דלא אמר לו [ה] שלח לי על ידו רק עדים מעידים שעשאו שליח אבל אם היה אומר שלח לי על ידו פשיטא דהוי שליח דהא תנן בהשואל (ב"מ דף לח: ושם) אמר ליה השואל שלח לי ביד בני ביד עבדי ביד שלוחי או ביד בנך או ביד עבדך או ביד שלוחך ושלחה חייב ומ"ל א"ל בפניו שלח ומ"ל אמר ליה שלא בפניו שלח [ד] ומיהו לקמן לא משמע הכי דבעי לשמואל מאי תקנתיה הול"ל ששלח ליה שלח לי ע"י זה דאז הוי שליח לכך נ"ל דבכל ענין שלא בפניו לא הוי שליח עד שיאמר לו בפניו שלח לי על ידו כהיא דהשואל דאיירי בפניו וכן מוכיח מתוך הקונטרס: **רבה אמר לא** הוי שליח. יש מקשים דרבה אדרבה דהכא קאמר רבה דלא הוי שליח ובפ' המוכר את הספינה (ב"ב דף פז:) אמרינן רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו הכא בחנוני מוכר לוחית עסקינן ואזדא ר' יהודה לטעמיה דאמר לאתויי שדריה הרי לרבה אליבא דר' יהודה הוי שליח וי"ל דשאני התם דכיון שנתן לו פונדיון ולוה לו להביא באיסר שמן הוי כאילו א"ל בהדיא שלח לי על ידו ופטור ולפי מה שפירשתי דדוקא שאמר ליה בפניו אית לן למימר דכיון דנתן הפונדיון הוי כאילו אמר ליה בפניו שלח הלכך אמר לר' יהודה לאתויי שדריה: **הכי** קא"ל **איניש מהימנא הוא.** תימה אמאי חייב הוא מן הדין באחריות אונס הדרך והא אין יכול לומר אין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר כיון דתפיס ליה באינים מהימנא וי"ל דנראה דאפילו הוא עצמו הביאו בדרך ונאנס חייב דפשיעה הוא עושה שמוליכו בדרך במקום פלוני שיש בו סכנה ובע"כ חייב לשמור עד שיחזירנו לו ביאוב במקום שהפקידו אצלו כדאמרינן לקמן (דף קיח.) [ו] בהמפקיד אצל חבירו ביאוב לא יחזיר ביאוב ולא יחזיר לו במדבר משמע דבעל כרחו חייב לשמור עד שיחזירנו ביאוב במקום שהפקידו ואם כל כמיניה להחזיר לו במדבר במקום סכנה:

אי דלא עשאו בעדים מנא ידעינן. כלומר היכי מסר לו משמיל כיון דלא ידע מי האי שליח של שואל הוא: **בשכירו** ולקיטו. תימה אמאי לא אמר רב חסדא נמי אהא ועוד תימה אמאי לא פריך ליה מעיקרא ממתני' והדר הוה ליה למפרך מההיא דפ' השואל: אין

(ה) ג"מ לא לח:, ב) לעיל קג., ג) [ד"ה ומ"], ד) וכ"מ פ' השואל כתבו להיפך ע"ש,

הגהות הב"ח

(א) גמ' לפלוג ולימני בדידיה בד"א בשליח שלא עשאו בעדים אבל אלים שעשאו בעדים: (ב) רש"י ד"ה מנא ידעינן וכו' שלוחו הס"ד ואח"כ מ"ה שכירו נשכר וכו' ולשנא לקיטו שלקטו וכו' לשון מורי לישנא אחריינא כל"ל: (ג) תוס' ד"ה אמר וכו' וכיון דבהודאה בפניו מיירי: (ד) בא"ד לא בא לתרץ פירכא דפרכי' לר"ט אלא טעמא: (ה) ד"ה שליח וכו' כגון דלא אמר לו אמור לפלוני ישלח לי על ידך רק עדים מעידים שעשאו שליח להביא לו אבל אם היה אומר לו תמוך לפלוני ישלח לי על ידך פשיטא דהוי: (ו) ד"ה הכי וכו' דהמפקיד אצל חבירו:

רבינו חננאל

אלא אמר רבא שאני מתני' דכיון דידע למאן גזליה ואודי ליה כיון דאפשר לאהדורי ממונא למריה הוה ליה כמאן דאמר ליה יהיו לי בידך. ורב חננאל ז"ל נמי פי' דמתני' דברי הכל.

עין משפט נר מצוה

קב א מיי' פ"ז מהל' גזילה הלכה ט סמג עשין עג טוש"ע ח"מ סי' שסז סעיף ג:

קבא ב מיי' שם הלכה י ופ"ג מהלכות שלוחין ושומרין הלכה ה סמג עשין עב טוש"ע ח"מ סי' שסז סעיף ב וסי' קכה סעיף ג וסעיף ב וסי' קכב סעיף ג וע"ש:

קבב ג מיי' פ"ג מהל' שאלה ופקדון הלכה ג סמג עשין לב טוש"ע ח"מ סי' שמ סעיף ה:

קבג ד (מיי' שם) טור ש"ע ח"מ סי' קכה סעיף ב:

מוסף רש"י

ושילחה ביד בנו. המשאיל שלחה לו לשואל ביד בנו של משאיל (ב"מ צח:). פטור. אם מתה בדרך. פליגי בה רבה ורב חסדא, רב חסדא מתרץ לה להאי שלוחו דשואל דמתני' בשכירו ולקיטו שדר בניתו, אבל אין עדים שהוא שלוחו, דאי איכא עדים הוי שליח וחייב השואל באונסין משמסרו לו, רבה אומר אפילו עשאו שליח בעדים לאו שליח הוא להתחייב ע"י באונסין, דה"ק ליה אינש מהימנא הוא אי בעית לשדורי בידיה שדר (שם). לא יתן לא לבנו. של גנזל להוליכו לגנזל, שאם יאנסוהו חייב להחזיר, דלא הוי השבה עד דמטי לידיה (לעיל קג.).